

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษาและนักเรียนตาบอด ในโรงเรียนสอนคนตาบอดและโรงเรียนในโครงการเรียนร่วมสอนนักเรียนตาบอด โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

การศึกษาค้นคว้า

ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพิเศษ และการศึกษาคนตาบอด ตลอดจนสังเกตุการณ์การเรียนการสอนและสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนนักเรียนตาบอด เพื่อรวบรวมความรู้และข้อเท็จจริงไว้ใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

ประชากร

ประชากรที่เข้าในการวิจัย ซึ่งเป็นครูสังคมศึกษาและนักเรียนตาบอดในโรงเรียนสอนคนตาบอดและโรงเรียนในโครงการเรียนร่วมสอนนักเรียนตาบอด ในระดับมัธยมศึกษาทั้งมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ประจำปีการศึกษา 2533 ซึ่งจำแนกเป็นครูสังคมศึกษาจำนวน 40 คน และนักเรียนตาบอด จำนวน 70 คน รวมทั้งสิ้น 110 คน รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรจำแนกตามประเภทและโรงเรียน

โรงเรียน	จำนวน ครูสังคมศึกษา	จำนวน นักเรียนตาบอด
โรงเรียนสอนคนตาบอด		
1. โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ	2	38
2. โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่	1	5
โรงเรียนในโครงการเรียนร่วมสอนนักเรียนตาบอด		
1. โรงเรียนชินรสิขวิทยาลัย	5	5
2. โรงเรียนวัดสุทธิวราราม	1	1
3. โรงเรียนนครขอนแก่น	1	1
4. โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน	10	5
5. โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย	6	6
6. โรงเรียนภัฏชาณวัตร	10	4
7. โรงเรียนวัดเงินชัยพาศัย	2	2
8. โรงเรียนหอพระ	2	3
รวม	40	70

จากจำนวนประชากร ซึ่งเป็นครูสังคมศึกษา 40 คน และนักเรียนตาบอด 70 คน ผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามด้วยตนเองจากโรงเรียนสอนคนตาบอดและโรงเรียนในโครงการเรียนร่วมสอนนักเรียนตาบอด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชา
สังคมศึกษาชั้น 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจคำตอบ
(Check - list)
 - ตอนที่ 2 การรับรู้ของครูสังคมศึกษาและนักเรียนตาดอกเกี่ยวกับสภาพการ
จัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)
มี 4 ระดับ ถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา รวม 92 ข้อย่อย
ในด้านต่าง ๆ ดังนี้
 1. การใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน จำนวน 19 ข้อ
ประกอบด้วยเรื่องต่อไปนี้
 - 1.1 การจัดบริการของโรงเรียนด้านหลักสูตร
 - 1.2 การจัดบริการของโรงเรียนด้านหนังสือเรียน
 - 1.3 ความเหมาะสมของหนังสือเรียนที่พิมพ์เป็นเบรลล์
 2. วิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน
21 ข้อ ประกอบด้วยเรื่องต่อไปนี้
 - 2.1 วิธีสอนแบบต่าง ๆ ซึ่งครูสังคมศึกษานำมาใช้ใน
การสอนสังคมศึกษา
 - 2.2 การจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา
 - 2.3 ประเภทของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
วิชาสังคมศึกษา
 3. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา จำนวน
17 ข้อ
 4. การใช้สื่อการเรียนการสอน จำนวน 18 ข้อ ประกอบด้วย
เรื่องต่อไปนี้
 - 4.1 ชนิดของสื่อการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา
 - 4.2 วิธีการใช้สื่อการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา
 5. การวัดและการประเมินผลการเรียน จำนวน 17 ข้อ
ประกอบด้วยเรื่องต่อไปนี้

5.1 วิธีการวัดและการประเมินผลการเรียน

5.2 การปฏิบัติของครูด้านการวัดและการประเมินผล

การเรียน

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน เป็นแบบปลายเปิด (Open - ended) ซึ่งตอบโดยเสรีตามหัวข้อที่กำหนดให้

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน (ดูรายละเอียดภาคผนวก ก) ตรวจสอบดูความเหมาะสมและความครอบคลุมของเนื้อหา ปรากฏว่าผู้ทรงคุณวุฒิได้แก้ไขข้อความของคำถามในแบบสอบถามให้ชัดเจนยิ่งขึ้น จำนวน 8 ข้อ โดยนำได้คัดทอนจำนวนข้อแต่อย่างใด หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับสมบูรณ์ (ดูภาคผนวก ค) และนำไปใช้กับประชากรที่เป็นครูสังคมศึกษาและนักเรียนคาบอด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยขอความร่วมมือจากกองการศึกษาพิเศษออกหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังโรงเรียนสอนคนตาบอดและโรงเรียนในโครงการ เรียนร่วมสอนนักเรียนตาบอดที่เป็นประชากรทั้งในส่วนกลาง และในส่วนภูมิภาค ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้ประชากรตอบ โดยให้ครูสังคมศึกษาเขียนตอบในแบบสอบถาม ส่วนนักเรียนตาบอดนั้นผู้วิจัยใช้วิธีอ่านแบบสอบถามให้ฟัง เป็นกลุ่มตามระดับชั้นและให้นักเรียนเขียนตอบเป็นอักษรเบรลล์ และนำมาแปลเป็นภาษาไทยเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป แบบสอบถามได้จากครูสังคมศึกษา 40 ฉบับ และจากนักเรียนตาบอด 70 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นแบบตรวจสอบ (Check - list)
นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) จากสูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนค่าตอบทั้งหมด}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

2. แบบสอบถามส่วนที่เป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)
ใช้วิธีคำนวณหาค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) โดยการกำหนดค่าคะแนนจากแบบสอบถาม
ออกเป็น 4 ระดับ คือ

ปฏิบัติมากที่สุด	เท่ากับคะแนน	4
ปฏิบัติมาก	เท่ากับคะแนน	3
ปฏิบัติน้อย	เท่ากับคะแนน	2
ปฏิบัติน้อยที่สุด	เท่ากับคะแนน	1

การหาค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่ามัธยฐานเลขคณิตของน้ำหนักคะแนนค่าตอบ
 $\sum fx$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน
 N แทน จำนวนค่าตอบทั้งหมด

(John E. Freund 1981 : 61)

การแปลความหมายของค่ามัธยฐานเลขคณิตที่คำนวณได้ คือความเกณฑ์ดังนี้

3.56 - 4.00	หมายความว่า	เห็นด้วยว่า	ปฏิบัติมากที่สุด
2.56 - 3.55	หมายความว่า	เห็นด้วยว่า	ปฏิบัติมาก
1.56 - 2.55	หมายความว่า	เห็นด้วยว่า	ปฏิบัติน้อย
1.00 - 1.55	หมายความว่า	เห็นด้วยว่า	ปฏิบัติน้อยที่สุด

3. นำค่าเฉลี่ยมีข้อมเลขคณิตของแต่ละข้อมาวัดการกระจายของคะแนนจาก
แนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง โดยหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
ของแต่ละข้อ โดยหาใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{n(\sum fx^2) - (\sum fx)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
 $\sum fx$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน
 $\sum fx^2$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของ
 คะแนน
 n แทน ประชากรทั้งหมด

(John E. Freund 1981 : 61)

4. ข้อมูลที่วิเคราะห์ด้วยการหาค่าสถิติ นำเสนอในรูปของตารางประกอบ
ความเรียง
5. ข้อมูลและข้อเสนอนั้น นำเสนอในรูปความเรียงตามลำดับความถี่